

Patsiendi ees- ja perekonnanimi
Isikukood
(kleeps)

IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

AS Ida-Tallinna Keskhaigla
Ravi 18, 10138 Tallinn
Rg-kood 10822068
Tel 666 1900
E-post info@itk.ee

Avaldus raseduse katkestamiseks medikamentoosel teel

Raseduse katkestamine

Raseduse katkestamine on embrüo või loote eemaldamine emakaõõnest kirurgiliselt või ravimite manustamise abil.

Raseduse katkestamise tingimused

Rasedus katkestatakse naise soovil kirjaliku avalduse alusel. Piiratud teovõimega naise raseduse võib katkestada tema enda või seadusliku esindaja nõusolekul, lähtudes võlaõigusseaduse § 766 lõikest 4.

Raseduse katkestamist reguleerib Eestis raseduse katkestamise ja steriliseerimise seadus.

Raseduse võib katkestada, kui see on kestnud vähem kui 12 nädalat. Meditsiinilistel näidustustel võib raseduse katkestada, kui see on kestnud vähem kui 22 nädalat. Raseduse saab ravimite manustamise abil katkestada, kui see on kestnud kuni 83 päeva (11 nädalat ja 6 päeva); vastava näidustuse korral on raseduse katkestamine lubatud kuni 22. rasedusnädalani.

Läbivaatus ja uuringud

Protseduurile eelneb arsti või ämmaemanda vastuvõtt. Teid nõustatakse raseduse katkestamise võimalike meetodite suhtes ning tehakse järgmised uuringud:

- günekoloogiline läbivaatus,
- ultraheliuuring raseduse suuruse kindlaksmääramiseks,
- tupeanalüüsid põletiku suhtes,
- veregrupi ja Rh(D) määramine.

Selleks et rasedus katkestada ohutult ja vähendada tüsistuste riski, peate Te informeerima oma arsti või ämmaemandat:

- oma tervislikust seisundist,
- kõigist haigustest ja pidevalt tarvitavatest ravimitest,
- Teile teadaolevast ülitundlikkusest ravimite suhtes.

Vastunäidustused raseduse medikamentoosseks katkestamiseks:

- emakavälise raseduse kahtlus või ebaselge põhjusega tuumori olemasolu emakamanustes,
- emakasisene rasestumisvastane vahend (eelnevalt eemaldada),
- neerupealiste puudulikkus,
- pikaajaline hormoonravi kortikosteroididega,
- allergia toimeaine suhtes,
- antikoagulantravi või hüübimishäired (von Willebrandi haigus),
- porfüüria (ainevahetushaigus),
- dekompenseeritud hüpertensioon või südamepõrgarteritõbi,
- raskekujuline aneemia.

Protseduuri kulg

Raseduse medikamentoosseks katkestamiseks kasutatakse järgmisi toimeaineid:

- mifepristoon (antiprogestiin),
- misoprostool (prostaglandiini E1 analoog).

Mifepristooni ja misoprostooli kombinatsioon on väga tõhus kuni 83 päeva kestnud raseduse katkestamisel. Uuringute andmetel on meetodi efektiivsus keskmiselt 95% (88-98%).

Raseduse medikamentoosse katkestamise käigus tuleb külastada arsti 2-4 korral. Kõige tavalisem raviskeem koosneb 3 visiidist:

- I visiidil manustate ambulatoorselt suu kaudu 1 tableti mifepristooni arsti, ämmaemanda või õe juuresolekul. Rasedus võib 3-5%-l juhtudest katkeda juba esimese tableti võtmise järel.
- II visiidil (24-48 tundi hiljem) manustatakse Teile ambulatoorselt või päevastatsionaaris misoprostooli, mille tagajärjel 90%-l juhtudest rasedus katkeb 24 tunni jooksul. Raseduse katkemise käigus tekivad valulikud emaka kokkutõmbed ja tupest vereeritus, mis on seotud raseduse katkemise protsessiga. Tugevate valude esinemise korral võib kasutada valuvaigisteid (Ibuprofen 400 mg). Vajadusel on Teil selleks päevaks õigus saada töövõimetusleht.
- III visiidil (2-4 nädalat hiljem) tuvastatakse ambulatoorselt raseduse lõplik katkemine. Raseduse jätkumisel või mittetäielikul katkemisel tuleb uuesti tarvitada misoprostooli või sekkuda kirurgiliselt.
- Kui te olete Rh(D) negatiivne ja raseduse suurus on üle 9 nädala, manustatakse Teile pärast raseduse katkestamist ravimit (Rhesonativ), et ennetada võimalikku reesuskonflikti järgenevate raseduste ajal.

Võimalikud tüsistused

- Medikamentoosse abordiga võib kaasneda rohke ja pikenenud veritsus tupest. Vereeritus on kõige intensiivsem 3-6 tundi pärast misoprostooli manustamist. Umbes 1%-l juhtudest on vaja verejooksu peatamiseks emakaõõs kirurgiliselt puhastada. Vereülekande vajadus tekib väga harva (vähem kui 0,1-0,2%-l juhtudest).

- Palavik ja külmavärinad võivad tekkida 1-2 tunni jooksul pärast misoproostooli manustamist. Kui palavik kestab üle 4 tunni või tekib järgmistel päevadel pärast misoproostooli manustamist, siis tuleb konsulteerida arstiga.
- Iiveldus tekib umbes pooltel ja oksendamine kolmandikul patsientidel. Need sümptomid võivad olla seotud ka rasedusega.
- Misoproostooli manustamise järel võib esineda vähem kui neljandikul patsientidel kerge ja iseeneslikult mööduv kõhulahtisus, mille korral ei ole üldjuhul ravi vaja.
- Võib esineda mööduvat peavalu, minestustunnet ja uimasust, mida ravitakse vajaduse korral sümptomaatiliselt.
- Väga harva on esinenud emaka või emakamanuste põletikku. Kui diagnoositakse seesmiste suguteede põletik ja abort ei ole toimunud, puhastatakse emakaõõs kirurgiliselt ja määratakse antibiootikumravi.
- Raseduse jätkumine. Raseduse jätkumisele viitavad sümptomid on väga väike vereeritus medikamentoosse abordi ajal ja järgselt, rindade hellus ja suurenemine, iiveldus/oksendamine, väsimus, muutunud isu, sagenenud urineerimine. Raseduse jätkumise tõenäosus suureneb kauem kestnud raseduse korral. Raseduse jätkumise kinnitab arst ning sel juhul tuleb abordi protseduuri korrata — selleks teostatakse emakaõõne kirurgiline puhastamine või manustatakse korduvalt misoproostooli.
- Mittetäieliku raseduse katkemise korral, kui puuduvad rohke vereeritus ja põletikutunnused, võib rakendada jälgimistaktikat. Paljudel juhtudel tühjeneb emakaõõs iseeneslikult. Soovituslik kontrolli aeg on pärast menstruatsiooni. 5% patsientidel võib mittetäieliku aborti tõttu olla vajalik kirurgiline sekkumine või korduv misoproostooli manustamine.

Kuna misoproostool võib kahjustada loodet, on raseduse jätkumise korral näidustatud raseduse kirurgiline katkestamine.

Pärast protseduuri

Vereeritus võib esineda 1-3 nädalat (see pole menstruatsioon), sel perioodil pole seksuaalelu kondoomita soovitatav.

Günekoloogilisele kontrollile peaksite minema 2 -4 nädala jooksul pärast raseduse katkestamist.

Kui Teil tekib rohke verejooks, palavik (kõrgem kui 38° C) või tugev valu alakõhus, pöörduge kohe Ida-Tallinna Keskhaigla naistekliiniku erakorralisse vastuvõttu (avatud ööpäev läbi).

Uus oodatav menstruatsioon peaks algama 1-2 kuu jooksul pärast raseduse katkestamist. Kui menstruatsioon pole alanud, pöörduge naistearsti või ämmaemanda poole põhjuse väljaselgitamiseks.

Rinnaga toitmisel võib mifepristooni ja misoproostooli väike kogus erituda rinnapiima. Pärast mifepristooni manustamist on täheldatud loote veres adrenokortikotroopse hormooni ja kortisooli taseme tõusu, mille kliiniline toime on ebaselge. Misoproostooli soovitatakse manustada vahetult pärast rinnaga toitmist, see metaboliseeritakse kiiresti. Järgmine imetamine võiks toimuda 6 tunni möödudes.

Raseduse katkestamine ei välista rasestumise võimalust raseduse katkestamisele järgneval kuul, mistõttu on vaja kasutada rasestumisvastast vahendit manustamise päeval või hiljemalt sellele järgneva nelja päeva jooksul. Hormonaalseid rasestumisvastaseid preparaate (pillid, minipillid, implantaat, süstitavad progestageenid) võib hakata kasutama samal päeval kui manustatakse mifepristooni tabletti. Tuperõnga ja plaastri korral tuleb alustada kasutamist hiljemalt abordi toimumise päeval. Enne emakasisese rasestumisvastase vahendi paigaldamist tuleb sedastada abordi toimumine. Teile sobivate rasestumisvastaste meetodite kasutamise osas saate pidada nõu arsti või ämmaemandaga, oluline on, et see toimuks enne aborti.

Kontratseptsioonivahend on kokku lepitud jah ei

Kontratseptsioonivahend on välja kirjutatud jah ei

Mina, ... (patsient / patsiendi esindaja), kinnitan, et tervishoiutöötaja on mind teavitanud minu / patsiendi ..... (patsiendi ees- ja perekonnanimi) tervise seisundist ja on selgitanud mulle raseduse bioloogilist ja meditsiinilist olemust, raseduse katkestamise meetodit ja raseduse katkestamisega seotud riske, sealhulgas võimalikke tüsistusi. Mind on teavitatud psühholoogilise või muu asjakohase nõustamise võimalustest.

Mind on teavitatud, et protseduuri käigus võib tekkida vajadus muuta protseduuri ulatust.

Mulle on selgitatud, et protseduuri ajal või vahetult pärast seda võib tekkida verepreparaadi ülekande vajadus. Olen saanud teavet verepreparaadi ülekande vajalikkuse, olemuse ning sellega kaasnevate riskide kohta, samuti on mind teavitatud verepreparaadi ülekandest loobumise korral sellega kaasnevatest riskidest. Näidustuse korral **nõustun / ei nõustu** (sobiv alla kriipsutada) verepreparaadi ülekandega.

Mind on teavitatud, et juhul, kui ma olen keeldunud verepreparaadi ülekandest, kuid verepreparaadi ülekandmata jätmisega võib kaasna raske tervisekahjustus või saabuda surm, tehakse verepreparaadi ülekande minu keeldumisest hoolimata.

Olen nõus / ei ole nõus (sobiv alla kriipsutada), et protseduuri läbiviimise juures viibivad õppe-eesmärgil üliõpilased, täienduskursustel osalejad.

Kinnitan, et mulle on antud võimalus esitada küsimusi protseduuri kohta ning olen saanud vastustest aru saanud.

Olen teadlik, et protseduuri läbiviimine ei pruugi tagada soovitud eesmärki.

Mulle on selgitatud, et käesoleva avalduse allkirjastamine ei võta minult õigust esitada arstile või ämmaemandale protseduuri kohta täiendavaid küsimusi ega saada täiendavaid selgitusi.

Mind on teavitatud, et võin oma nõusoleku igal ajal tagasi võtta, vormistades selleks kirjaliku avalduse.

Avaldan soovi ja annan nõusoleku raseduse katkestamiseks ning kinnitan seda oma allkirjaga.

Kuupäev ..... Allkiri .....
(patsient / patsiendi seaduslik esindaja)

Mina, ..., kinnitan, et olen selgitanud patsiendile ja/või patsiendi seaduslikule esindajale talle arusaadaval viisil raseduse katkestamise bioloogilist ja meditsiinilist olemust ning sellega seotud riske, sealhulgas võimalikke tüsistusi.

Kuupäev ..... Allkiri ..... Tempel

Nõusolek on vormistatud kahes eksemplaris, millest üks jääb tervishoiuteenuse osutajale ja teine patsiendile.